

Література:

1. Гросул В., Балацька Н. Digital-маркетинг як дієвий інструмент антикризового розвитку підприємства ресторанного бізнесу в період пандемії та її рецесії. *Підприємництво та інновації*. 2020. Вип. 11-2. С. 7–12.

2. Email-маркетинг. Що це? Цілі та елементи інструменту, особливості та переваги. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/email-marketing-chto-eto-celi-i-elementy-instrumenta-osobennosti-i-preimushestva/> (дата звернення 01.12.2023)

3. Що таке SMM і як працює маркетинг у соціальних мережах. Гайд для початківців. URL: <https://netpeak.net/uk/blog/shcho-take-smm-i-yak-pratsyue-marketing-u-sotsial-nikh-merezhakh-gayd-dlya-pochatkivtsiv/> (дата звернення 05.12.2023)

4. Як просувати ресторан в інтернеті: креативні ідеї для розкрутки вашого закладу. URL: <https://joinposter.com/ua/post/prosuvaannya-restoranu-v-interneti/> (дата звернення 30.11.2023)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-357-9-44>

ОЦІНКА ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Денисяк М. М.

*здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини*

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Рассадникова С. І.***

кандидат економічних наук, доцент,

старший науковий співробітник,

доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

У сучасних умовах глобальних трансформацій та корпоратизації соціально-економічних відносин, проблеми ефективності функціонування підприємств пов'язані з забезпеченням достовірності та своєчасності оцінки їх виробничого потенціалу. Стан національної економіки та окремих підприємств, що виявляється у недоексплуатації виробничих потужностей, скороченні чисельності працівників разом із

зниженням купівельної спроможності їх заробітної плати, зменшенні кваліфікаційного рівня й продуктивності праці та інших негативних явищ, логічно призводять до втрати потенціалу підприємств [1]. З огляду на те, що для сучасних виробничих підприємств характерне невідповідне оцінювання виробничого потенціалу, недостатнє використання наявних ресурсів, відсутність використання новітніх технологій та сучасних методів управління виробництвом, стає важливим впровадження новаторських підходів до формування та використання виробничого потенціалу, більш глибоке дослідження методів його оцінювання та розвиток системи оцінювання.

При формуванні та розширенні виробничого потенціалу підприємства необхідно керуватися конкретними принципами, серед яких основні включають [4]:

- цілісність: всі компоненти виробничого потенціалу повинні працювати на досягнення єдиної загальної мети – виробництва матеріальних благ та послуг відповідно до потреб споживачів. Це також означає поєднання економічних інтересів розвитку виробництва з регіональними та загальнодержавними інтересами та забезпечення якісної продукції та послуг для споживачів;

- їхорона довкілля: процес формування та розширення виробничого потенціалу повинен забезпечувати гармонію всіх компонентів природи при задоволенні потреб споживачів та мінімізації впливу на навколишнє середовище;

- системність: виробничий потенціал повинен бути організованим як система, яка поєднує цілі, ресурси і процеси в єдиний механізм на підприємстві.

З метою успішного розвитку в умовах ринкової економіки важливо використовувати збалансовану методика оцінки результатів господарської діяльності, порівнюючи їх із потенційними можливостями виробничих потужностей та ринку загалом. Таким чином, актуальним стає питання вибору методу оцінки виробничого потенціалу, який дозволить оцінити потенційні можливості виробництва продукції [3]:

1. Еквівалентний метод – оцінка виробничого потенціалу здійснюється за величиною будь-якого з його елементів, в який за допомогою спеціальних коефіцієнтів переводяться інші його елементи. Він ґрунтується на взаємозамінності елементів.

Цей метод дозволяє виразити величину виробничого потенціалу у вигляді величини одного з його елементів, але має наступні недоліки:

- весь виробничий потенціал визначається в одиницях виміру того ресурсу, в який переводяться інші види ресурсів;

– існує певна проблема у достовірності визначення коефіцієнтів заміщення і оцінки складу і якості ресурсів;

– при використанні цього методу такі елементи, як технологія і інформація, або не враховуються взагалі, або враховуються частково.

2. Функціональний метод – передбачає, що величина виробничого потенціалу дорівнює обсягу вироблюваної продукції, а величини окремих його елементів визначаються через питомі ваги продукції, у виробництві якої ці елементи мають вирішальне значення. Метод є найпростішим, але і найменш точним, оскільки [2]:

– величини окремих елементів виробничого потенціалу можуть упродовж ряду років не змінюватися, а обсяги виробництва у цей період можуть значно збільшуватися або знижуватися;

– складно виділити частку участі того або іншого елемента у виробництві окремих видів продукції, а, отже, важко достовірно визначити величину кожного з елементів потенціалу;

– метод вступає в протиріччя з визначенням виробничого потенціалу, який характеризується не обсягом вироблюваної продукції, а сукупністю виробничих ресурсів.

3. Кореляційний метод – передбачає використання різних кореляційно-регресійних моделей при визначенні величини виробничого потенціалу.

Метод в цілому може використовуватися для визначення потенціалу національної економіки і її галузей по виробництву певних видів продукції. Але його використання на рівні підприємств ускладнено тим, що він не враховує особливості діяльності підприємств різних галузей.

4. Вартісний метод – передбачає визначення вартості кожного з елементів потенціалу, а потім і загальної вартості виробничого потенціалу як суми вартостей основних виробничих фондів, персоналу (кадрів), технології та інформації. Використовується:

– для визначення загальної вартості виробничих ресурсів, які має в розпорядженні підприємство;

– для оцінки загальної ефективності використання виробничих ресурсів підприємства;

– для узагальнюючої оцінки ефективності діяльності підприємства в цілому;

– для визначення вартості підприємства і вирішення питань про необхідність продажу його об'єктів або додаткової емісії цінних паперів.

5. Комбінований метод – передбачає поєднання різних методів при визначенні величини виробничого потенціалу.

Таким чином, виробничий потенціал виступає однією з ключових складових загального потенціалу виробничого підприємства, є основною ланкою економіки і сприяє забезпеченню стабільності його

розвитку та конкурентоспроможності. Сутність терміну «виробничий потенціал» полягає в узгодженій системі виробничих ресурсів, які взаємодіють та взаємозв'язані між собою. З метою забезпечення стабільності розвитку підприємства та його конкурентоспроможності, необхідно систематично проводити аналіз ефективності використання виробничого потенціалу, зокрема враховуючи особливості виробництва та структури господарюючого суб'єкта.

Література:

1. Погребняк А.Ю., Кліщ К.А. Інтеграція наукових підходів до оцінювання управління ефективністю використання виробничого потенціалу підприємства з метою підвищення його економічної безпеки. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». № 25 (2023). DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278601>

2. Горяча О. Л. Структура та відтворення виробничого потенціалу підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. Збірник наукових праць. Київ, 2016. С. 71–75.

3. Дзюбинська Х.М., Шашина М.В. Оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом підприємства за його складовими. Економічні студії. Львів, 2018. № 4. URL: [http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018_4\(22\)_2018.pdf#page=29](http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018_4(22)_2018.pdf#page=29) (дата звернення: 07.12.2023).

4. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства: підручник. Київ : ЦНЛ. 2016. 362 с.